

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmålnr. 36.

Herad: Bjerkreim.

Emne: Helsing, ælfred og fakten.

Bygdelag:

Oppskr. av: Jørgen Skjerve

Gard:

(adresse): Vikerså

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Måtar i refra på.

1-3. Me veit like som dette. Me veit berre at dei for 80-100 år sidan kledd seg ut som troll, som julebråkkar og skremde folk.

4. Det var ein streng skikk for at ingen skulle gå til andre fyrste juledagen. Dei som kom inn til ein annan den dagen, vart kalla "julebråkkar."

6. Den som ikkje hadde tresket seg ferdig til julematte, «ta julegrønten på staven», sa dei: (Helvete som var all i husa)

Eller var dei stygge med å gjera kvarandre ærgjerrige. Nest kvar eldre mann og kvinna hadde sitt ærgjerrige. Det var: Bannaren, Ukjæra, Dyra, Elias-Tjiv, Grisen, Tvar-tusk, Jente-Per, Jakob-spåmann, Rabbo, Sprøyte, Gnotta-Liri, Twilling-Liri, Skeifo, og så bort i det uendelige. Disse namna fekk dei på "skjude", som dei sa (verktøyskjende) og måtte fint bera dei all sin dag. Når så ein mann vart sinna på ein annan, så sa han ærgjerrigst hans beint til han.

Ingen ting kunne sára ein manni so vordt
som nar han fekk hoyra augurannet sitt.

7768

Læremne 7.

er anskrevet.

Reining og vadmel.

Alle kjenner ikkje til annan måte å
reina ein vov på enn den som no er
vanleg.

Vadmel kalla me "væbmol", Væbmol
er alt ty av ull, bide tvískjift og fir-
skjift

Einskjift kalla dei "stoff" nar bomulls-
garn er reining og innstelt er ull.

158